

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . . K 36.—
za en mesec . . . „ 3-50
za Nemčijo celoletno . . . „ 40.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 46.—

V Ljubljani na doma:
za celo leto naprej . . . K 32.—
za en mesec . . . „ 2-70
V upravi prejemov mesečno . . . 2-50

Sobotna izdaja:
za celo leto . . . „ 8.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 10.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 13.—

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . po 50 v
za dva- in večkrat . . . „ 45 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:
Enostolpna pettivrsta K 1.—
Izbaja vsak dan izvenredno delje in praznike, ob 3. uri pop. Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne prejemajo. — Uredniška telefon: v. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Kristalizacija.

In vendar se stvar razvija! Do takega zaključka prihaja človek kljub vsem negotovim poskusom v Brestu Litovskem, kljub bojevitim in ostrim govorom Clemenceauja, Lloyd Georgesa in sedaj še predsednika Združenih držav Wilsona. Ideja miru se kristalizira, napreduje. Ruska revolucija je privedla vprašanje miru pred tribunal v Brestu Litovskem. In iz negotovega poskusa za sedaj separatnega miru z boljševiki vodijo sedaj niti do vprašanja splošnega miru. Prvi hip konsternirajo človeka ta ostra izvajanja državnikov entente. In človek misli: daleč, vedno dalje smo od miru. A v resnici ni več med vojujočimi strankami tako velikanske nepremostljive preposti. Wilson in Lloyd George sta poudarjala, da ne mislita uničiti Nemčije in Avstrije, hočeta pa garancij glede miru. In te garancije so v prvi vrsti, kot jih je sedaj Wilson formuliral: razorožba, zveza narodov, ki bo ščitila interese malih narodov in pa samoodločba narodov.

Knez Lichnowski naglašava v »Berliner Tageblattu«, da se moramo po vojni nasloniti v gospodarskem in političnem oziru na Rusijo. Glede tega smo s knezom Lichnowskim vsi edini. Toda Rusija je postala skozi in skozi demokratična država, ki se ne upira več svobodnemu razvoju ljudstva in narodov Rusije. In če se bomo hoteli opreti na Rusijo, bomo morali tudi sami reformirati naše notranje življenje čisto v demokratičnem duhu. Treba bo enkrat za vselej iztrgati iz naše srede kaob absolutističnega in policijskega sistema, ki se pojavlja od časa do časa z večjo ali manjšo silo in bije v obraz modernemu pojmovanju človeške družbe. Treba bo streti madžarsko-nemško nadvlado in dati narodom enake pravice.

Lichnowski pravi: »Je pač verjetno, da se Rusija iz sedanje anarhije razvije v demokratično, zvezno republiko, v kateri bodo podlaga skupne vezi gospodarski interesi in ruski jezik, kot jezik pretežne večine prebivalcev ruske države. Toda pri tem se ne bo izvajal na druge narode nikak pritisk. Najbrže smemo računati z Združenimi državami Rusije po vzorcu Združenih držav Kitajske, Brazilije ali Comona Wealtza Avstralije.«

Torej Rusija se je federalizirala; sprejela je ne samo na papirju, ampak tudi v dejstvu načelo samoodločevanja narodov in sicer nikakor ne v ozkoscem oziru. Finska, Ukrajina imata že samostojnost kot državi ruske države. In če je federalizacija mogoča v Rusiji, zakaj bi se ne izvedla tudi v naši državi. In kar čez noč bi bila odstranjenja največja ovira miru: samoodločevanje narodov, o katerem nočejo z ozirom na našo državo

avstrijski in nemški državniki še ničesar slišati.

Iz te velikanske blodnje človeštva mora vstati popolnoma nov prerojen svet, ki bo korenito premetel s starimi tradicijami nasilstva in krivic. »Kri je posebne vrste sok.« In narodi, ki so toliko žrtvovali na bojišču in v zaledju, hočejo svobode, hočejo garancij svobodnega razvoja za vso daljino bodočnost. In če ne dobé sedaj teh garancij, bomo v najkrajšem času zopet zapleteni v novo svetovno vojno. To bodo morali pričeti pojmovati in vpoštovati državniki in sicer ne samo sovražni, ampak tudi naši.

Wilson ni nič manj izrazito razvil mirovni program entente, kakor Lloyd George. Govoril je samozvestno kot človek, ki ve kaj hoče. Povedal je mirovne pogoje naših sovražnikov in v gotovih slučajih je šel celo do podrobnosti. Izvajal je, da je želja Amerike, da se pogajanja — že enkrat pričeta — nadaljujejo in sicer popolnoma javno nadaljujejo. Voditeljem Rusije je zagotavljal, da je odkritosrčna želja njenih zaveznikov, da pomagajo ruskemu narodu in mu pripomorejo do izpolnitve njegovih dalekosežnih nad po svobodi in trajnem miru. Nadalje je proglasil kot osnovni temelj miru »načelo pravičnosti za vsa ljudstva in narode, ter pravico, da žive pod enakimi pogoji svobodni in varni med seboj, naj bodo močni ali šibki. V štirinajstih točkah našteva konkretne pogoje. Ti so: Odprava tajne diplomacije, svoboda morja, pravične trgovske in gospodarske pogodbe med posameznimi državami, splošno razorožanje. Dalje varstvo interesov domačinov v kolonijah, izpraznitev ruskega ter francoskega ozemlja, obnovitev Belgije, Rumunije, Crngore in Srbije. Srbiji prost dohod do morja. Ustanovitev poljske države s prostim dohodom do morja. Vrnitev Alzacije in Lorene Franciji, otvoritev Dardanel za mednarodno plovo, samouprava narodov Turčije. In končno zveza narodov za varstvo interesov malih narodov in nedotakljivosti medsebojnih pogodb. Najbolj zanimivi sta točki 9. in 10. Deveta točka se glasi: U r a v n a v a mej Italije naj se izvede na podlagi jasno vidnih narodnih črt. To se pravi, Wilson je nastopil odločno proti imperijalističnim težnjam Italije, ki se hoče polastiti Dalmacije, Reke, Istre, Trsta ter slovenskih gorških pokrajin. Wilson priznava tako Italiji samo ono ozemlje, kjer so Italijani kompaktno naseljeni. To je sedaj korak naprej v razvoju mirovne ideje. Glede Avstrije pa pravi v točki 10. Wilson: »Narodom Avstrije, katerih mesto hočemo videti med narodi zavarovano in zagotovljeno, naj se da prilika avtonomnega razvoja.« To ni nič drugega, kakor federalizem Av-

strije, ki bo izšla iz te vojne prenovljena, če bo dala narodom svoje pravice.

Samo pogled na ustroj Združenih držav in pa Švice bi moral odpreti našim državnikom oči, da izvedejo sami, kar drugi od njih zahtevajo in kar bi morali že davno storiti.

Kakor rečeno: Wilsonov govor je noven dokaz, da takozvana nepremostljiva nasprotja padajo, da se mirovna ideja kristalizira in napreduje in da ni več daleč do splošnega miru med narodi, zgrajenega na načelu samoodločbe narodov in splošne razorožbe.

„Severna meja Italije“ — in še nekaj.

Vsenemci, ki pod božjim solncem nimajo za seboj treznega človeka, se v potu svojega obraza trudijo svetu dopovedati, da je severna Italija pravzaprav po velikem delu — nemška. Te dni čitamo v glasilu koroških »rajhovcev« — »Freie Stimmen« članek »Italiens Nordgrenze« izpod peresa nekega monakovskega vse-nemškega pismouka dr. Viljema Rohmederja, ki ga celovški lističi proglašajo za najboljšega poznavalca političnih in narodnih razmer v južnih Tirolah. Iz njegovega članka tega pri najboljši volji nismo mogli ugotoviti. Posrečilo pa se nam je v člančiču najti troje Rohmederjevih gonilnih misli. In te so:

1. Avstrija je dedič pravic in dolžnosti starega nemško-rimskega cesarstva. Ta točka spada v naročje zgodovinarju, ki naj se z njo bavi. Nas to ne zanima v času, ko je geslo celega sveta: samoodločba narodov. Zgodovino sedaj delajo narodi, ki jih privilegiji in takozvane zgodovinske pravice ne brigajo.

2. Vsenemška zemljepisna veda po dr. Rohmederju dokazuje, da so meje avstrijske države napram Italiji premalo zavarovane. Lah povsod lahko vdere v našo državo, medtem ko se moramo mi umakniti daleč nazaj, če se hočemo braniti. O tej točki naj razsodijo naši in laški strategji. Dejstvo je, da so se lahi sklicevali na nezavarovane strateške meje Italije, ko so zagovarjali laški aneksionizem po jugoslovanskih deželah.

3. V severni Italiji prebiva pravzaprav nemško ljudstvo. Dokaz nemška imena (ki jih je dobri gospod Rohmeder deloma sam koval) krajev, rek in gora. Ta dokaz pa naj ne velja le za severno Italijo, marveč tudi za avstrijsko Primorje, predvsem za Goriško. Soča je reka v Furlaniji, ki pa se pravilno imenuje po nemško Isnitz. Staroslavna Aquileia (slovensko Oglej) je nemško mesto Agley. Gardsko jezero na Tirolskem je — Gartsee.

Furlanski Videm-Udine je prastaro nemško mesto Weiden. Reka Piave je pristno nemškega izvora in se zove Blaue.

Ti dokazi tedaj drže! Priznani sicer še niso, pa recimo, da jih sprejmo aneksionisti celega sveta. Tedaj se bo zgodilo, da bodo naši zavezniki Turki imeli pravico zasesti zopet Bolgarijo, Srbijo, Makedonijo, Bosno in Hercegovino, ker se v teh deželah nahaja tuptam še kak turški Vakuf ali Köprüli ali kaj podobnega. Na tej podlagi bo bodoča Jugoslavija anektirala z isto pravico vso Furlanijo do Livenze ali še dalje do Piave. Kajti nobena dvoma ne more biti, da je laška reka Livenza le slovenska Livnica, da je tam polno krajev, rek in gora s slovensko donečimi imeni, n. pr. Grapa, Fara, Rovte itd. Pa ne le to! Jugoslavija bo imela pravico anektirati — sicer ne na podlagi samoodločbe narodov — velik del sedaj že nemške Koroške in del Tirolov; kajti Pustrska dolina je slovensko ime in tam polno krajev s slovenskimi imeni. Lesach so Leše, Luggau je Loke, Toblach — Duplje, Kartitsch — Krtičje, — dokazov, kolikor si jih poželi srce vsenemškega aneksionista. Ker to geslo velja za Italijo in Tirole, zakaj ne bi veljalo tudi za severne dežele. Semmering je očitno slovanskega izvora. Na Zgornjem Štajerskem je n. pr. okrog Judenburga polno slovenskih krajevnih imen. Anektirajmo tedaj tudi celo Štajersko in Spodnjo Avstrijo do Semmeringa. Ni dolgo tega, ko mi je slučajno prišla v roke zanimiva nemška knjiga, ki opisuje zgodovino nižjeavstrijskih graščin in gradov okrog Payerbacha in Gloggnitz (!). Knjiga je izšla okrog leta 1850. Tam sem bral, da se v ondnih rovtah nahaja tudi dolinica, ki se zove »Dobropole«. Pred 150 leti so se v zapuščenih dolinah tam okrog naselili nemški drvarji, ki so še danes edini prebivalci tistih dolin in hribov. Pa to nič ne dé. »Dobropole« s svojimi drvarskimi bajtami nam veleva, da vse to anektiramo. Nedogledne posledice bi praktično udeleževanje tega načela imelo, ko bi se ga oprijeli Francozi. Ti bodo namreč mirnodušno anektirali ves nemški tren, vso nemško kavalerijo in artiljerijo, vse nemške oficirje od lajtnanta do generalov — ker vse to francoske označbe. Vse to seveda strogo po — vse-nemškem receptu.

Pa pustimo satiro. Dejstvo je, da še danes prebiva jugoslovanski narod neptrgano tja gori do Donave. Ostanek Hrvatov domuje že od davnih časov ob Donavi na Nižje-Avstrijskem in na Ogrskem, kjer se stikajo s Slovaki in Čehi. Blatno jezero je bilo nekoč središče našega političnega in kulturnega življenja.

Nam ni treba brskati po staroveških urbarjih za svojo pravico. Naša pravica je pisana v naravi, v našem ljudstvu in vstaja z njim. In to ljudstvo je tista trda in neizprosnna resničnost, pod katero vse-nemcem ne bodo pomagala nobena na oslovski koži pisana imena. Zgodovini in preteklosti smo morali žrtvovati toliko svoje zemlje in svoje rodne krvi. Učimo se sicer iz nje, a delamo si bodočnost in gre-mo naprej ter pomilujemo vsakogar, ki je duševno in telesno toliko beden, da mora gledati le nazaj in si ne upa ter ne more naprej. Da med te spadajo vsenemški aneksionisti — nam dokazujejo vsenemški članki.

Politične novice.

LISTEK.

Žaloigra na južnem tečaju.

Ko smo pred par leti čitali pretresljivo zgodbo o smrti Scotta tam doli na jugu, o junaštvu Oatesa, o neizmernem gorju, ki ga je prestala angleška ekspedicija, smo mislili, sedaj bo pa enkrat konec. Prišlo je drugače, kabel nam je pretečene dni poročal, da je poginila tudi Shackletonova ekspedicija.

Splošno bodo obžalovali usodo onih 22 mož, ki so šli koncem leta 1914. na jug, hoteč raziskovati ondotno morje in dospeti na južni tečaj. Moči in led sta jih zaprla v Wedelovem morju na negotoljubnem otoku slonov. Z velikim trudom so jih rešili, nastopili so pot v domovino in — so uto-nili. Dolgoletno trpljenje v večni noči antarktičnega ledu jim je črpalo moč in pogum, zasvetila je zvezda odrešenja, zato-nila je.

Od začetka ekspedicije se je moral boriti Shackleton z najneugodnejšimi raz-merami; led in voda sta se zarotila proti njemu. Kakor čudež se nam je zdelo, ko je z nekaterimi spremljevalci vendarle se

rešil iz ledene puščave, pustivši druge tam. Šele leta 1916. majnika so mogli tudi te oprostiti.

Shackleton je pripravil dve ladji za ekspedicijo na jug, »Endurance« in »Avro-ro«. S prvo ladjo je odplul sam proti tečaju avgusta 1914, druga ladja je odšla iz Buenos Aires sredi septembra istega leta. 6. decembra 1914 je zapustil Shackleton Južno Georgijo in dospel do otokov Sandwich. Zadel je na led, izkrcati bi se bili morali in poslati ladjo nazaj. Ni se zgodilo ne eno ne drugo, niso mogli pristati. Mraz je bil velik, povprečno 45° C pod ničlo; ladja je popolnoma zamrznila v ledu, led je pritiskal na stene z ono grozno silo, ki nam jo Nansen tako lepo opisuje. Tako je ladja trpela, da so jo morali oktobra leta 1915. zapustiti. Na plavajoči ledeni plošči so se usatirili; ko je prišla pomlad, se je plošča tako zmanjšala, da so bili komaj 50 metrov oddaljeni od odprtega morja; nevarnost velika. 6. aprila se je začela plošča potapljati; zapustiti so jo morali in v čolnih odpluti v strahovite viharje južno-tečajnega morja. Viharji so tam grozni in neprestani, veter brije včasih po cele mesece s hitrostjo 80 km, termometer pade do 60° pod ničlo. Mi si tega seveda niti oddaleč ne moremo predstavljati.

Namenili so se dospeti do južno-šet-

landskih otokov; ni se jim posrečilo. Kar-koli so hoteli, vse je splavalo po vodi, no-benega cilja niso mogli doseči, potrpežlj-i-vost je morala prestati najhujše presku-s-nje. Slednjič so 15. aprila 1916 prišli do »otokov slonov«, a prazni so in neobljude-ni in ne pomenijo še končne rešitve. Zato je pustil Shackleton 22 mož na enem od otokov, domovali so v ledeni jami; sam pa je s štirimi spremljevalci odplul na čolnu proti Južni Georgiji, oddaljeni 1300 km! Po tritedenski vožnji skozi same viharje se mu je res posrečilo priti do tja; čez 1200 m visoke ledenike so še morali ko-rakati in so prišli na njeno severno obalo, do Wolfgangove štacije. Rešeni so.

Hotel je sedaj priti ostalim tovarišem na pomoč. Poskus za poskusom, vse za-stonj. Imeli so pa oni 22 hrane samo za en mesec. Šele po štirih mesecih se mu je posrečilo priti do njih, imeli so hrane še za tri dni; prej so jedli polže in morski mah, semintja tudi kakega tulnja. Alkohola sploh ni bilo več. Marsikomu so morali odrezati zmrznjene prste. Rešila jih je ja-ponska ladja »Jelho«; prestopili so na »Avro-ro«, ki je morala neprosto voljno pre-zimovati v Rošovem morju. Ta naj bi jih prepeljala nazaj v domovino. Pa usoda je hotela drugače, potopila se je na odprtem morju. Žaloigra, ki ji ni zlepa enake,

pa ni bil izvoljen za delegata. In njegove konsekvence? Izstopil je iz Jugoslovanskega kluba in sklical zbor S. L. S. V poročilu na »Laibacher Zeitung« in »Slovenca« je naznanil: na zboru je izrekel, da je S. L. S. prenehala biti ter je obenem ustanovil novo Kmetijsko stranko. Poziv na pristopanje v to stranko je bil zelo strasten, žalil je naše stanove in je bil sposoben, da razneti vso strast kmetijskega ljudstva. To postopanje je škofa zelo užalostilo: S. L. S., za katero so lajki in duhovniki toliko delali in trpeli, naj bi se radi tega, ker je bil dr. Šusteršič enkrat osebno zapostavljen, razdrli; ustanovilo naj bi se novo kmetijsko društvo s hujskajočo smerjo proti drugim stanovom, čeprav se je v S. L. S. skrbelo tudi za koristi kmetijskega prebivalstva; dosedanja edinost naj bi se razbila, ljudstvo in duhovščina naj bi se razcepila v dva sovražna si tabora. V pismu na duhovščino z dne 24. novembra 1917 je izrazil škof svojo boleščino in dal obenem duhovščini naslednja navodila (sledijo dotične štiri točke škofovega pisma). V smislu teh navodil je prelat Kačan v sporazumu z drugimi zvestimi člani S. L. S. dne 27. decembra 1917 sklical shod v Ljubljano. Kljub sedanjim prometnim oviram je prišlo 800 do 1000 mož iz vseh krajev Kranjske. Sklenilo se je: S. L. S. ostane; nova Kmetijska stranka ni potrebna, ker se bo v S. L. S. skrbelo za vse stanove; pravila naj se česu primerno izpopolnijo; izvolil se je začasni odbor. Ker sedaj tudi dr. Šusteršič in njegovi pristaši zelo agitirajo ter izdajajo zelo zlobno pisan tedenik »Resnica«, vre po celi deželi. Radi jugoslovanske deklaracije dolže škofa in vse, ki so zanj, takorekoč veleizdajstva. Zakaj je škof podpisal deklaracijo? Sam je v pismu z dne 24. novembra navedel naslednje razloge (sledijo dotični citat iz škofovega pisma). Tako, v tem zmislu pojmuje ljudstvo deklaracijo ter se radostno izjavlja zanj. Uredništvo pristavlja, da objavlja ta dopis ne le zaradi odličnosti dopisnika, ampak tudi resnici na ljubo in v vsestransko pojasnilo.

+ **Duhovščina**, med njo tudi škofov tajnik in meščanstvo mesta Banja Luka v Bosni se je izjavila za jugoslovansko deklaracijo. — Varaždinski visokošolci (28) so se tudi izjavili za jugoslovansko deklaracijo.

+ **Protest češke duhovščine** proti opatu Helmerju, ki se izroči v češkem izvirniku in italijanskem prevodu nunciatu na Dunaju, da ga pošlje sv. Očetu, izvaja v glavnem: Češki narod živi sprčo svojega težavnega zemljepisnega položaja v tako mučnih narodnih in političnih razmerah, da se mora v lastni domaćini neprestano boriti za svojo enakopravnost. Zato ni čudno, da vneta brani svoje pravice in vsako nevarnost krivice boleščino občuti. Dvakrat pa boli, ako tako krivico stori katoliški dostojanstvenik od katerega se pač opravičeno pričakuje pravica in pravičnost, ako že ne dobrotne pomoči in podpore. Tak slučaj, proti kateremu katoliška duhovščina vraga pritožbo in išče varstva se je pripetil 27. oktobra 1917. v seji gosposke zbornice po dr. Golbertu Helmerju, opatu v Teplu, ki je v parlamentarnem govoru z neresnico in obrekovanjem ter zavijanjem dejstev nastopil proti celemu češkemu narodu. Opat Helmer je 1. označil Čeha za veleizdajalce; 2. je izjavil, da so v zvezi s sovražniki in govoril tudi o nekem vohunstvu; 3. jih je dolžil, da hočejo avstrijsko državo raztrgati; 4. je hujskal proti Čehom, češ, da je vsled njihove krivde padlo v vojni nešteto Nemcev; 5. je dolžil Čeha, da so povzročili stisko v nemških krajih, sami pa žive v izobilju; 6. očital je Čehom nemarnost v izvrševanju dolžnosti vojnih dobav; 7. dolžil je Čeha, da hujskajo proti zavezniku Avstriji, nemški državi; 8. očital jim je zavlačevanje v oddaji žita in življenjskih potrebščin; 9. dolžil je češke poslance nelojalnosti in govoril o organizaciji proti vojni na Češkem; 10. cinično je dolžil poslance in češko ljudstvo, kakor bi imelo v zvezi z entento namen, da uniči nemško prebivalstvo na Češkem ali pa ga v deželi politično in jezikovno podjarmi. — Vsaki izmed teh točk je pridejan po steno-grafičnem zapisniku citat dotičnih Helmerjevih besed. V zaključnih izjavanjih pravi pritožba, da je vzbudil ta govor močno reakcijo proti češkim katoličanom, jim zelo otežil stališče in povzročil direktne napade na cerkev, njene pravice in dobrine. Zato prosi češka katoliška duhovščina sv. očeta, naj obsodi in zavrže stališče opata Helmerja, izreče svojo grajo in tako dá češkemu narodu zadoščenje.

+ **Nemški radikalci** proti Čehom in Jugoslovanom. V sredo so zborovali v Pragi nemški radikalci. Nastopili so ostro proti »državi sovražnemu zadržanju« Čehov in Jugoslovanom. Sklenili so porabiti v parlamentu proti Čehom in Jugoslovanom vsa porabljava sredstva. Stranka poziva tudi druge nemške stranke, naj napovedo boj Jugoslovanom in Čehom. Dalje so sklenili, naj se osnuje enotna nemško-avstrijska domovinska stranka in naj se ustvari nemški blok, ki bo nastopil z vsemi silami proti državnopravnim deklaracijam Čehov in Jugoslovanom.

+ **Mažarska ljubezen do Hrvatov in Srbov**. Iz Novega Sada poročajo, da so mažarske oblasti prepovedale vse javne prireditve, ki bi jih prirejali Hrvati ali Srbi, brez ozira na to, če so prirejane v dobrodelne namene ali ne.

+ **Wolfowa avstrijsko-nemška domovinska stranka**. Posl. Wolf je poslal na nemške nacionalne stranke pismo, v katerem jih pozivlja v imenu nemških radikalcev, da ustanove avstrijsko-nemško domovinsko stranko in da pripravljajo skupni nemški blok. Vse po vzorcu Vse-nemcev iz Nemčije.

+ **Cesar obljubil Mažarom lastno armado?** — Budimpešta, 10. januarja. — Dr. Wekerle je prispel danes z Dunaja semkaj. Govori se, da ima s seboj cesarjevo lastnoročno pismo, ki povdarja potrebo narodne reorganizacije ogrske armade za dobo po vojni. Pojavlja se zopet misel o koncentracijskem kabinetu.

+ **Alternativni predlog Poljakom**. »Ilustrowany Kuryer Codzienny« prinaša vest iz političnih varšavskih krogov, da se bavi Nemčija z novim načrtom kako rešiti poljsko vprašanje. Nemčijo hoče namreč postaviti Poljake pred alternativo: ali se naj litvinske pokrajine vstevši Vilno pridruži kraljevini Poljski in v tem slučaju bi morala biti poljska država pod nemškim uplivom, ali naj se pa Galicija združi s kraljevino Poljsko, kar bi bila avstropoljska rešitev poljskega vprašanja.

+ **Slovaški mučenik**. Toliko da se je vnela sedanja svetovna vojska, že je sedel slovaški katoliški župnik in odličen pisatelj Jozef Kačka v — ječi, ker je baje v družbi donovalskega župana in pred drugimi uridniki neprijazno govoril o mažarski politiki ter tolažil ljudi, naj se tako strašno ne boje ruskih vojakov, ki so neki tudi kristjani. Kačka je bil obsojen na 13 let težke ječe, dasi se je dovolj dokazalo, da niso priče proti njemu povsem resnice govorile, ker so ga sovražile kakor »pan-slavista«, t. j. zavednega Slovaka. Karel Medvecký, katoliški župnik v Bacurovi, je vložil na ogrskega pravosodnega ministra prošnjo, v kateri prosi, da bi bil Kačka oproščen. Medvecký se sklicuje na vseobčno amnestijo v Avstriji in na to, da je bilo tudi mnogo Rumunov pomiloščenih. Prošnjo je poslal vsem redakcijam in visokim gospodom že novembra meseca lanskega leta, ali nesrečna žrtve nerazvorne vojaške justice zdihuje v ječi še danes ta dan...

+ **Petrograjska »Pravda« v Krakovem**. »Glas Naroda« javlja, da je v Krakovem Leninova »Pravda« naprodaj po trafikah. Glavno glasilo boljševikov — pravi zgoraj imenovani poljski časnik — nima nič kaj impozantne oblike. 4 strani malega formata, papir in tisk pa jako slab. Zato pa je cena posamni številki nenavadno visoka, namreč 25 kopek, ali 70 vinarjev avstrijske veljave. List vsebuje predvsem poročila s shodov, komunique ljudskih komisarjev in članke proti »protirevoluciji« meščansko-kadetih strank. Oddelek brzojavk in poročil iz inozemstva je jako pičel.

+ **Čehi poplavlajo Južno Tirolsko**. »Grazer Tagblatt« in za njim »Korespondenca Herzog« objavljata ta-le dopis: »Kako naši notranji sovražniki delujejo, sem videl, ko sem se mudil v Campu Tassullu na Južnem Tirolskem. Stanujoč v neki kmetijski hiši sem opazil, kako se gospodarjevi otroci učijo s češkimi besedami in stavki. Povprašal sem in sem začuden zvedel, da je tamkajšnji kaplan začel češki tečaj, ki ga obiskujejo skoro vsi naši otroci.« Če se take bedarije širijo z nemškimi korespondencami po vseh listih, se ne smemo čuditi, da nimajo Nemci nobenega jasnega pojma o naših notranjih razmerah. Ubogi nemški meščan, ki take novice bere, jim verjame, se ustraši slovanske nevarnosti in ne preostaja mu nič drugega, ko da gre v vsenemški tabor.

+ **Posvet ogrskih škofov**. V Budimpešti je 9. t. m. zborovala komisija škofov; predsedoval ji je kardinal primas dr. Czernoch. Na seji so pripravili material izrednemu posvetu škofov, ki je sklican na sredo.

+ **Poljski regentski svet pri cesarju**. Člane poljskega regentskega sveta nadškofa Kakowskega, pl. Ostrowskega in pa kneza Lubomirskega je 10. t. m. sprejel cesar v Laksenburgu. Na nagovor kneza Lubomirskega je cesar odgovoril: Z odkritosrčnim veseljem pozdravljam v vas nositelje najvišje časti poljske države. Tople besede, s katerimi ste me nagovorili, me navdajajo z živahnim veseljem in prav posebnim zadoščenjem. Iz njih spoznam, da uvidite v delu, ki ga je pričel moj v Bogu počivajoči stari stric v zvezi z Njegovim Veličanstvom nemškim cesarjem in ki sem ga jaz prevzel, gotovo jamstvo, da se bodo želje poljskega naroda uresničile. V nadaljnjem govoru je cesar povdarjal, da so se v bojih za osvoboditev Poljske zelo odlikovale poljske legije in si za trajno zagotovile list slave v zgodovini naroda. Poljska kultura in jezik sta v monarhiji vedno našla varno domovino in veliko odličnih poljskih državnikov je uspešno sodelovalo pri avstrijski vladi. Cesar je izrazil upanje, da

se bodo čustva medsebojnega zaupanja v bodoče še bolj poglobila in tvorila jamstvo za to, da bo poljsko ljudstvo v skupnem kulturnem delu z državama, katerima se ima zahvaliti za osvoboditev, iskalo svojo srečo in bodočnost. — Po sprejemu pri cesarju je člane regentskega sveta sprejela tudi cesarica.

+ **Poljska brambna postava**. Krakov, 10. Novi poljski brambni zakon, ki ga je sestavil poseben odsek s pomočjo podmaršala Rozwadowskega, se naslanja večinoma na rusko brambno postavo. Za vse vrste orožja so določili dveletno vojaško službo. Takoj ko se vrnejo regentski svetniki, jim predlože načrt. Zakon se razglasi v kratkem.

+ **Slovaški tisk v madžarskih rokah**. Madžarski časniki sodijo, da pomadžarjenje Slovakov ni mogoče izvesti le z gradbo madžarskih šol in z vtepanjem madžarščine. »Poznavalci« tega vprašanja opozarjajo na velike uspehe, ki jih je imela madžarska v slovaškem jeziku delujoča žurnalistična, sosebno v sedanji svetovni vojski. Tako imenovano »totsko društvo« (ogrsko deželno izobraževalno društvo), o katerem se je že pisalo v časnikih, šteje baje 18.809 članov, ki plačujejo po 2 kroni prispevkov na leto, za kar dobivajo brezplačno ilustriran tedenik »Vlast in svet«, koledar, a poleg tega vsako leto po eno knjigo, bržčas ilustrirano povestnico svetovne vojske. Važno je pri tem to, da v teku vojske narašča število odtiskov, madžarskih slovaških listov. »Vlast in svet« s 15.000 na 22.000, dnevnik »Slovenskyh Novin« z 12.000 na 25.000, tedenik »Krajana« z 2000 na 3000 odtiskov, dočim je tekem vojske od slovaško-narodnih listov dobra polovica prenehala izhajati, in še ti izhajajo zmeraj v manjšem številu. »Slovensky Dennik«, »Narodni Hlasnik« in več drugih časnikov je bilo nasilno ustavljenih uradno in odlej ne morejo dobiti pravice za zopetno izhajanje. In tako se slovaški narod potuje s pomočjo slovaškega časopisa.

+ **Alzacije-Lorene Nemci ne dajo**. Strassburg, 10. Na okrajnem zborovanju v Spodnji Alzaciji je izjavil predsednik Petri, da na Nemčijo in v Nemčiji ni in ne more biti alzaško-lorenskega vprašanja v mednarodnem smislu. Tu ob vznjožju stare strassburške stolnice izjavljam, da bi bil zločin na človeštvu, ako bi se krvoprelitje le en dan nadaljevalo zato, da se ta dežela odtrga od starih maternih tal.

+ **Kdo bo naslednik ogrskega ministra za prehrano grofa Hadika?** Iz Budimpešte poročajo, da bo imenovan za ogrskega prehranjeval. ministra državni tajnik v poljedelskem ministrstvu tajni svetnik Josip Bartocky.

+ **Vsenemški poslanec Malik se vrača** sedaj iz ruskega vojnega ujetništva in se bo udeležil že prihodnjega zasedanja državnega zbora.

+ **Posvetovanje ogrskih škofov**. Pod predsedstvom kardinala dr. Czernocha so se sestali v sredo ogrski škofi k posvetovanju. Obravnavala so se važna pereča vprašanja.

+ **Vprašanje samostojne ogrske vojske**. Budimpešta, 9. Uradni »Deli Hirlap« prinaša v zvezi z izjavo grofa Tisze o vojaških vprašanjih sledečo informacijo: Karakteristično je za naš čas, da nastopajo proti avstrijskim napadom, katerih namen je preprečiti udeležitev samostojne ogrske vojske — celo največji konservativni prvaki, in vendar hoče grof Štefan Tisza napraviti iz tega važnega vprašanja strankarsko politično vprašanje. In vendar je ta naša narodna zahteva po ogrski samostojni vojski minimum nagrade narodu, od katere se ne more nič odtrgati niti odrezati.

+ **Zborovanje delegacij odloženo**. Budimpešta, 10. (Kor. urad.) Za 14. t. m. sklicana seja vojnega odseka ogrskih delegacij izostane. Kedaj bo vojni odsek zboroval, še ni določeno. — Czernin zopet zavlačuje.

+ **Slovenska Kmečka Zveza na štajerskem** ima svoj občni zbor dne 4. februarja popoldne v Celju v hotelu »Beli vol«. Govoril bo načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec.

+ **Srbsko odposlanstvo pri Wilsonu**. Švicarski listi poročajo iz New-Yorka 9. t. m.: V Washington je dospelo posebno srbsko odposlanstvo pod vodstvom srbskega poslanika v Parizu dr. Vesniča. Na kolodvoru jih je slovesno sprejel Lansing. Predsednik Wilson je nato v Lansingovi navzočnosti sprejel Vesniča, ki je izročil lastnoročno pismo srbskega prestolonaslednika Aleksandra. Vesnič je imel tudi daljši nagovor, v katerem je v imenu srbskega naroda se zahvalil ameriški vladi. Nato je kratko govoril Wilson, ki je povdarjal, da je Amerika od vsega početka stala na strani Srbije. Zastavil bo vso svojo avtoriteto, da zagotovi svobodni razvoj malih narodov. Srbija in Belgija — pravi Wilson — sta mi prvi v mislih in vse bom storil, da jim zagotovim vsako moralno in materijalno podporo. Nato so se posvetovali o vseh vojaških in političnih vprašanjih. Po obisku pri Wilsonu je srbsko odposlanstvo obiskalo se

+ **Jugoslovanski list na Dunaju**. Poroča se nam, da se jugoslovanski poslanci ukvarjajo z mislijo, da bi začeli izdajati na Dunaju svoj list v nemškem jeziku. Namera se nam zdi zelo srečna. Nemška javnost je največkrat napačno poučena o dogodkih na jugu in o tendencah kluba, zlasti kar potrjujejo lažniva ali tendenčna poročila velenemške in mažarske žurnalistike še klubu in deklaraciji sovražni dopisi iz jugoslovanskega ozemlja samega. Financiranje lista, ki bi ga izdajal »Jugoslovanski klub«, bi v času tako krepko razvite narodne zavesti ne bilo pretežavno.

+ **Nemški načrt Jugoslavije**. Nemci vedo, da mora biti jugoslovansko vprašanje na ta ali oni način rešeno. Boje se pa, da bi prišlo do združenja Slovencev, Srbov in Hrvatov. Zato se navdušujejo za veliko Hrvatsko, seveda brez Slovencev, Trsta in Reke, zato s tako vnemo pozdravljajo skrito in javno rovanje proti deklaraciji, naj si bo od strani slovenskih ali hrvatskih frankovcev. Knez Lichnowski pravi v »Berliner Tagblattu«: Najtežji problem glede koristi naših zaveznikov tvori gotovo srbsko vprašanje. Mislim, da vzbuja trialistična oblika, na katero mislijo Jugoslovani — seveda brez Trsta in Slovencev — z Reko kot ogrskim pristaniščem, najmanj pomislekov. Brez dvoma bi bila ta trias za nas bolj sprejemljiva kot pa poljska. — Odgovorite na te nemške načrte, s katerimi hočejo Slovence odtrgati od drugih Jugoslovanom in jih izročiti na milost in nemilost Nemcem, da se vsi — ki še niste tega storili — izjavite za deklaracijo.

+ **»Reichspostin« popravek**. »Reichspost« objavlja dne 10. januarja naslednji dopis iz Ljubljane: »Začetek razdora v S. L. S. sega več let nazaj. Vsled absolutizma in prikritega delovanja dr. Šusteršiča kot načelnika S. L. S., vsled njegovih zaupnih zvez z ministrom Stürgkhom in njegovega prezirljivega postopanja nasproti akademičnim seniorjem, je razdor polagoma napredoval ter se je v stranki osnovala opozicija. Tekom leta 1916. je dr. Šusteršič opetovano sklical v Ljubljano zaupne osebe, posebno duhovnike, jih v svojem smislu informiral o političnem položaju in si dal od njih izreči brezpogojno, neomejeno zaupanje. S tem je skušal dr. Šusteršič vse svoje dejanje in nehanje kriti z avtoriteto duhovščine ter jo je tako odtujil akademičnim seniorjem in tudi katoliškim delavcem. Spričo tega položaja je škof dr. Jeglič koncem leta 1916. dr. Šusteršiču izjavil, da hoče poslej kot škof stati nad obema skupinama in paziti le na njuno krščansko prepričanje. Leta 1917. se je razpor povečal. Gospod dr. Šusteršič je vedel, da je s svojim čudnim nastopom zapravil zaupanje državnih poslancev in da zato ne bo več izvoljen v delegacije. A hotel je na vsak način biti delegat. Zato je zopet sklical zaupnike S. L. S., lajke in duhovnike, in si dal od njih izreči poziv na državne poslance, naj v delegacije volijo njega. Vsled popolnega pomanjkanja zaupanja do njega

na t, kjer je bilo sklenjeno, da bo srbsko odposlanstvo sprejeto v prihodnji javni senatski seji, kjer bo govoril Vesnić.

Kuba Avstro-Ogrski napovedala vojsko. Dunaj, 10. jan. Danes je došlo uradno naznanilo, da je vlada kubanske republike 16. decembra 1917 proglasila med Kubo in avstro-ogrsko monarhijo vojno stanje. — Kuba je največji otok Velikih Antilj in meri približno 120.000 km². Prebivalcev je 3 milijone. Kuba je po imenu samostojna republika, v resnici je pa seveda v popolni politični odvisnosti od Združenih držav. Strategično je otok po svoji legi sredi zapadnoindijskega Antiljskega morja največjega pomena. V pariškem miru 1898. med Španijo in Severno Ameriko se je Španija odrekla vsem suverenim pravicam na Kubo. Kubanska vojska šteje približno 12.000 mož. Vojna mornarica je sestavljena iz male križarke, šolske ladje, predsednikove jahte in osmih topničark.

Vojna poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 10. jan. Uradno:
Vzhodno bojišče: Premirje.
Italijansko bojišče: Zahodno od Asiaga smo odbili sovražni napad.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 10. jan. Veliki glavni stan:
Zahodno bojišče: Jugovzhodno od Yperna popoldne živahen topovski boj. Zahodno od Zandvoorde se je izjalovil močan nočni poizvedovalni napad Angležev. Na ostali bojni črti so se le malo bojevali.

Sovražne zračne sile so izgubile med 1. decembra na nemških bojiščih 9 prijetih zrakoplovov in 119 letal; 47 jih je padlo za našimi črtami, ostali onstran sovražnih postojank. V boju smo izgubili 82 letal in 2 pritrjena zrakoplova.

Vzhodno bojišče: Nič novega.
Macedonsko in italijansko bojišče: Položaj se ni izpremenil.

Italijansko uradno poročilo.

8. januarja. Snežilo je, vreme je bilo slabo; bojevali so se zato le malo, le v vzhodnem odseku Asiage visoke planote in na gorah Tomba, Morlerera in Montello močnejši topovski boji.

9. januarja. Živahen bobneči ogenj pri Cavallo del Brenta in motilni ogenj čez Piave. Med višinami Valdobiadene in Montello je izjalovil naš zapiralni ogenj malovražni napadalni poizkus v smeri gore Melago. Pri Asolone borbe patrolj in boj z ročnimi granatami ob Solarolu. Na ravani smo razkropili nasproti Ballasone sovražne delavce; bombe smo z uspehom metali na sovražne čete pri Noventi. Slabo vreme na celi bojni črti.

10. januarja. Včeraj splošni topovski boj ni bil besen, le vzhodno od Brente so od časa do časa živahno streljali. Sovražne možnarje pri San Dona so prisilile naše baterije, da so morali utihniti.

Živahno politično življenje v Italiji.

Lugano, 10. V rimskih političnih krogih se opaža veliko vrvenje. Ministri vedno zborujejo in se posvetujejo. V Rimu povabljeni socialisti in Giollitti.

Nova ofenziva proti Italiji.

Milan, 8. Vojni poročevalec »Secola« napoveduje novo veliko ofenzivo proti Italiji, ki se prične morebiti še ta mesec.

Na italijanskem bojišču padel francoski general.

Pariz, 8. (Agence Havas.) Na italijanski bojni črti je padel francoski general Liyé.

Gonja proti katoličanom v Italiji.

Curih, 8. jan. Švicarski listi so javili: Levičarji intervencionisti v Italiji zahtevajo, naj nastopijo sodišča proti katoličanom, posebno proti predsedniku katoliškega ljudskega društva grofu della Torre. »Secolo« je objavil hujskajoči članek proti grofu della Torre, češ, da sabotira vojsko.

General Sarraill kaznovan. — Solunsko podjetje bodo nadaljevali.

Generala Sarrailla so odstavili, ker je morjen časnik Almereyda s Sarraillovo jednostjo poročal o slabem stanju solunske armade. — Clemenceau je v ponedeljek naznanil voditeljem strank, da bodo solunsko podjetje nadaljevali.

Solunsko podjetje se bo nadaljevalo.

Ženeva, 9. jan. »Matin« poroča: Clemenceau je v ponedeljek sporočil voditeljem strank, da se bo solunsko podjetje nadaljevalo.

General Diaz o položaju italijanske armade.

Rotterdam, 10. jan. General Diaz je objavil: Italijani so se pozimi razvrstili v pripravi obrambni črti. V primernem trenutku bodo zopet pričeli z ofenzivo.

Indija zahteva samoupravo.

Rotterdam, 9. jan. (Kor. u.) Nieuwe Rotterdamsche Courant: V Kalkutti so 26. p. m. indijski narodni zbor. Izjavila ga je miss Besant, ki je predlagala,

naj angleški parlament takoj sprejme postavu, ki naj dovoli Indiji samoupravo po avstralskem vzorcu.

Odkrita zarota proti Wilsonu in Viktorju Emanuelu.

Berlin, 9. jan. Vossische Zeitung iz Bazlja: V državi Washington so zaprli nad 100 anarhistov članov zveze, v katero je vpisanih nad 200.000 delavcev. Namerali so izžrebat prostovoljce, ki naj bi umorili Wilsona in kralja Viktorja Emanuela.

Čiščenje Estonije od ruskih čet.

Stockholm, 9. jan. (K. u.) Stockholmški estonski urad poroča zastopniku Wolf-fovega urada: Ker sistematično pustošenje Estonije od strani čet regularne ruske armade kljub številnim ugovorom pri ruskih oblastih ni prenehalo in so bile vse civilne odredbe estonskih oblasti, prebivalstva, kakor tudi oficijelni poziv estonskega deželnege zbora na zavezniške vlade v Angliji, Franciji, Ameriki in Belgiji brez uspeha, je bilo estonsko armadno vodstvo prisiljeno, da je odposlalo kazensko ekspedicijo. Nato so deli estonskih čet, ki so nastopili od Revala v smeri proti Narvi, napadli ruske čete in jih porazili. Estonske izgube so male. Čiščenje Estonije od ruskih čet se nadaljuje.

Monarhistični pokret v Rusiji. — Ultimati Kitajske Rusiji. — Zadeve Finske.

»Temps« iz Petrograda: Tu se sodi, da se monarhija kmalu ponovi. Car postane carjevič Aleksejev; veliki knez Pavel pa regent. Boljševiki so baje s tem zadovoljni in bodo odpotovali na Švedsko, ko se to zgodi. — »Narth China Mail« je poročal iz Tjencina, da je Kitajska vročila ruski vladi ultimati, naj v 48 urah razoroži ruske čete v Harbinu in v sosednjih ozemljih. — Na Finskem so ustanovili revolucionarno sodišče. Danska in švedska vlada ste priznali Finsko.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Izjavo za deklaracijo je podpisalo 289 žena in deklet Begunjske jare.

Žene in dekleta iz Nakelske župnije izpovedajo slovesno, da jim ni za Bogom nobena druga misel tako pri srcu, kakor jugoslovanska država pod našim presvitlim cesarjem. Ob dvestoletnici pragmatične sankcije so nam pravili naši učitelji, smo slišali od naših zdodovinarjev, da Hrvatini in Srbi nočejo drugega vladarja kakor tistega, ki vlada obenem tudi Slovenem. Petdesetletni dualizem, ki pozna samo nadvlado Nemcev in Mažarov nad nami, ni za nas, me hočemo biti ravnopravne z Nemkami in Mažarkami, kri naših fantov in mož ni tekla v ti vojni za vsenemško nadvlado in žulji na naših rokah niso rasli za mažarske mogotce, pač pa za avstrijsko in jugoslovansko misel, za habsburški rod in zedinjeno Jugoslavijo. Pozdravljamo z veseljem in s hvaležnostjo našega presvetlega kneza in vladiko, ki nam je pokazal pravo pot s svojo modro besedo in lepim vzgledom ter se pridružujemo mirovnemu prizadevanju sv. Očeta. Naj se uresniči trud naših poslancev, ki zastavljajo moško besedo za našo »staro pravdo«. Jugoslavija je zenica našega očesa, majniška deklaracija je naša zvezda jutranjica, za katero gremo resno in neomajano, dokler nam ne zasije sonce svobode in pravice na jugoslovanski lepi zemlji. — (Sledi 382 podpisov.)

Dnevne novice.

— Iz Gorij na Gorenjskem nam pišejo: V Gorjah se je zadnji čas začelo čudno agitirati za dr. Šusteršičevo »Resnico«. Svetovali bi uredništvu »Domoljuba«, da nam ne bi pošiljalo z »Domoljubom« vred tudi tega lista, drugače odklonimo tudi »Domoljuba«. Sedaj smo namreč prejeli v vsaki številki »Domoljuba« po eno »Resnico«. Mi ne potrebujemo takega lista, ki ima edino namen, z lažmi rešiti dr. Šusteršiča, ki je pri nas opravi, ker ga sedaj že dovolj poznamo. Poznamo tudi naše vrle poslance v Jugoslovanskem klubu, katerim zaupamo in jim kličemo: Naprej do končne zmage! Hočemo tudi ostati zvesti našemu prevzvišenemu knezoškofu in mu slediti. To povemo vsem enkrat za vselej! — Gorjanec. (Da dobivate z »Domoljubom« vred tudi dr. Šusteršičev list, ne more biti krivo ne uredništvo, ne upravnništvo »Domoljuba«, ampak samo »Domoljubov« poverjenik v vašem kraju. Če bi tudi v prihodnje tako naredil, nam blagovolite sporočiti. — Op. uredn.)

— Odlikovanje hrvatskega generala. Prvi izmed generalov naše monarhije je dobil zlato hrabrostno svetinjo Hrvat general Ante Plivelić.

— Poveljnik zrakoplovnih čet Hrvat, polkovnik Emil Uzelac je odlikovan z vojaškim zaslužnim križem 2. vrste z meči.

— Prestavljena sta stotnika 17. pp. Josip Mlakar in Emerik Cvahte k orožništvu.

— Odlikovanja. Red železne krone 3. razreda za vojno dekoracijo in meči je dobil rez. poročnik Martin Pavlič, bos. herc. pp. 2; drugič ponovno najvišje pohvalno priznanje s podelitvijo mečev je bilo izrečeno višjemu zdravniku dr. Francetu Virant in nadporočniku Josipu Kos (lovski bat. 7, pri zrakoplovcih). — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnik pp. 27 Maks Čampa, nadporočnik Norbert Pečak (lov. bat. 7), poročnik dr. Branko Arko (pp. 53). — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil nadporočnik 84. pp. Karel Pesek. — Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil rač. vodja Mihael Prelog pri skupini major. pl. Schulz-Döpfner. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil nadporočnik 2. bos. herc. pp. Lovrenc Žun. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči je prejel vojaški intendant neke divizije Rudolf Intihar. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil topničar 6. polj. havb. p. Ulaga Josip. — Častniški sluga Anton Blažič (7. lov. bat.) je odlikovan z železnim križcem na traku hrabrostne svetinje. — Črnovojnik Fortunat Vrhunec je dobil bronasto hrabrostno svetinjo.

— Umrla je v Konjicah na Stajerskem dne 5. januarja svetla kneginja Matilda Windisch-Graetz, rojena princezinja Radziwill. Pokojnica, ki je dosegla lepo starost 81 let, je bila prepeljana v Planino pri Rakeku in bila položena k večnemu počitku v lastni grobni kapeli v sredo, dne 9. januarja ob 10. uri dopoldne. Prej se je za visoko pokojnico opravila sv. maša tako v grajski kapeli kakor v grobni kapeli. Pogreba se je udeležila pod vodstvom učitelstva tudi šolska mladina, ker je bila umrla kneginja njena velika dobrotnica. Ni bilo božičnih praznikov, ko ne bi svetla pokojnica bogato obdarovala potrebnih planinskih šolarjev — pa tudi sicer so imeli reveži v njej izredno podpornico. Med ljudstvom si je ohranila časten in hvaležen spomin, pri Bogu pa zaslužila večno plačilo. Zgledno, pobožno je živela celo življenje. Pokoj dvakrat plemeniti duši!

— Poroka. Dne 15. januarja se poročila na Dunaju princezinja Gabrijela Windisch-Graetz, hčerka graščaka Hugona Windisch-Graetz, s knezom H. Ratibor, sedaj pri vojaškem poveljstvu v Lublinu na Poljskem. Leta 1916 sta se pa poročili princezinji Olga in Vilhelmina z baronom Andrejem pl. Morsey in baronom Leonom Economo. Naj jih spremlja blagoslov in varstvo božje!

— Na kolodvoru v Kranju smo 7. t. m. doživeli, da je železniški uradnik pri vlaku št. 1713 obsipal potnike s surovostmi in jih podil od vlaka z besedami: »P..... h....., saj se vam ni treba voziti!« i. t. d. Prometne težkoče so izredno velike in uradnikom nič manj nadležne kakor občinstvu. Vendar jim to še ne daje pravice, da na tak način ravna. Občinstvu svetujemo, naj si v vseh takih slučajih poišče zakonite pomoči; tako ravnanje je kaznjivo in postava velja tudi za uradniško uniformo.

— Po smrti odlikovan. V avgustu padli poročnik v res. Alojzij Ilc I. Reg. '47, iz Donje vasi, je odlikovan z zaslužnim križcem III. razr. in redom železne krone III. razr. z vojno dekoracijo z meči. Pismo materji, ki ga je poslalo poveljništvo polka, je polno hvale in priznanja padlemu junaku.

— Vojni kurat Jožef Vrečko je zopet pozvan v vojno službo in odhaja na italijansko bojišče.

— Družinske pristojbine državnih železničarjev. Temeljem neke konkretne pritožbe je upravno sodišče na Dunaju dne 10. t. m. razsodilo, da imajo družine vojaško vpoklicanih uslužbencev državnih železnic pravico do vojaških družinskih prispevkov. Razsodba pravi, da se uslužbenci državnih železnic ne morejo vzporediti z državnimi uradniki, ker je smatrati železniške uslužbence po njihovem imovinskopravnem stališču kot civilne uslužbence.

— S pozivnim razglasom »V« zaukazano prebiranje v letu 1900 rojenih črnovojnikov se vrši na Kranjskem: Dne 14., 15. in 16. januarja 1918 v Ljubljani za sodna okraja Ljubljana (izvzemši mesto Ljubljana) in Vrhnika; dne 17. januarja v Višnji gori za sodni okraj Višnja gora; dne 19. januarja v Črnomlju za sodna okraja Črnomelj in Metlika; dne 20. in 21. januarja v Rudolfovem za sodna okraja Rudolfovo in Žužemberk; dne 22. januarja v Trebnjem za sodni okraj Trebnje; dne 23. januarja v Mokronogu za sodni okraj Mokronog; dne 25. in 26. januarja v Krškem za sodne okraje Krško, Rateče in Kostanjevica; dne 28. januarja v Litiji za sodni okraj Litija; dne 14. januarja v Kočevju za sodni okraj Kočevje; dne 15. januarja v Ribnici za sodna okraja Ribnica in Velike Lašče; dne 17. in 18. januarja v Kamniku za sodna okraja Kamnik in Brdo;

dne 19. in 20. januarja v Ljubljani za mesto Ljubljana; dne 21. januarja v Škofji Loki za sodni okraj Škofja Loka; dne 22. in 23. januarja v Kranju za sodna okraja Kranj, in Trzin; dne 24. januarja v Radovljici za sodni okraj Radovljica; dne 25. januarja na Jesenicah za sodni okraj Kranjska gora; dne 17. januarja v Vipavi za sodni okraj Vipava; dne 19. januarja v Postojni za sodne okraje Postojna, Ilirska Bistrica in Senožeče; dne 21. januarja v Logatcu za sodne okraje Logatec, Lož in Cerknica; dne 23. januarja v Idriji za sodni okraj Idrija.

— Mesto Beljak izkazuje v svojem proračunu nad pol milijona primanjkljaja. — Beg iz jetništva. Narednika strojnih pušk 97. pešpolka Dominik Marušič in Peter Lipovšek sta ušla iz 15mesečnega ruskega ujetništva.

— Umrla je te dni v Nepajedlih gospa Ad. Klevetova roj. Böhmova, bivša vrla učiteljica na češki zavodni šoli »na Hubini« v Moravski Ostravi. Rajna je bila vzorna učiteljska moč; njen spomin blagoslavljajo cele vrste učencev in učenk, ki jih je v krščanskem duhu z neobičajno skrbjo in ljubeznijo skozi 40 let vzgajala. Znatno premoženje, ki ga je s pridnostjo in štedljivostjo pridobila, je rabila v podporo revnih študentov in študentk. Med nje je razdelila še pred smrtjo svoto 30 tisoč kron in ves inventar na svojem stanovanju. Volila je tudi precejšnje svote v razne dobrodne namene. Sicer močno in zdravo gospo je zlomila nagla moževa smrt. Ošla je za njim v večnost čez nekaj dni. Plemenita rajna si je postavila za dobrodelnimi volili najlepši spomenik.

— Iščejo se. Jakob Čebokli, k. u. k. Mun. Fass. Stelle, Kranjska gora, išče svojega brata Antona Čebokli iz Potokov na Kobariškem, ki je služil pri 7. pešpolku. — Katarina Pičulin, vas Brdarica št. 24, p. Dragatuš pri Črnomlju, Dolenjsko, išče svoja brata Leopolda in Andreja Brezovšček, oba pri vojaki.

— Dve ubožni deklici ki nimata staršev, se sprejmete za svoje v dobre poštene hiše. Oglasiti se je pri »Županstvo Orehove vasi, p. Slivnica pri Mariboru«.

Mirovna pogajanja.

Stališče ukrajinske delegacije v Brestu Litovskem.

Dunaj, 10. jan. K. kr. korespondenčni urad iz Bresta Litovskega: Plenarno sejo, ki so jo včeraj prekinili, so danes nadaljevali. Predsedoval je dr. pl. Kühlmann. Prvi je govoril predsednik ukrajinske delegacije, tajnik za trgovino in industrijo Holubowicz, ki je opozarjal, da je koprenje po miru povzročilo, da so zastopniki demokracije cele Rusije neglede na napade dela ruske družbe in časopisja drzno prekoračili strelske jarke vojskujočih se vele-sil z namenom doseči potom prijateljskega sporazuma med narodi celega sveta zaželeni, splošni mir. Naša država, ukrajinska ljudska republika, je prva odgovorila pozivu poverjenikov in udeležbo pri mirov-nih pogajanjih. Ukrajinska ljudska republika po več kakor 250 letih, ko je izgubila svojo samostojnost, zopet obstoja. Generalno tajništvo, vlada ukrajinske ljudske republike izroča zavzemajoč pri sedanjih mirov-nih pogajanjih samostojno stališče, sledečo noto: Vlada ukrajinske ljudske republike naznanja vsem vojskujočim in nev-tralnim državam: Ukrajinska ljudska republika vzdržuje, dokler se ne ustanovi skupna zvezna vlada v Rusiji in dokler se ne uredi vprašanja o mednarodnem zastopstvu, samostojno mednarodne zveze. Generalno tajništvo sodi, da pomenja voj-ska vsem državam, posebno pa delavnim slojem vsake države najtežje zlo; vse vojskujoče države naj se odpovejo morebitnim osvojitelnim namenom, če jih zasledujejo in takoj uvedejo mirovna pogajanja. Ukra-jinska osrednja rada, parlament ukrajinske republike je smatral, da je neobhodno po-trebno takoj po razglasitvi ukrajinske republike uvesti aktivno politiko glede na vprašanje miru. Ukrajinska osrednja rada je takoj, ko je v svoji tretji okrožnici opo-zorila na potrebo, naj se takoj sklene mir, stremila za neobhodno potrebno, da se sklene premirje. V ta namen so poslali za-stopnike osrednjega tajništva na jugoza-hodno, kakor tudi na rumunsko fronto, ki sta zdaj združeni v edino ukrajinsko fronto pod vodstvom vlade ukrajinske ljudske republike Ukrajinska osrednja rada je isto-časno naročila glavnemu tajništvu, naj zvezne velesile obvesti o teh pogajanjih, kar je generalno tajništvo tudi izvedlo. Ko je svet ljudskih komisarjev sporazumno z vladami, ki se z Rusijo vojskujejo, prevzel zadevo premirja na vseh frontah, je pos-lal generalni sekretariat svoje zastopnike v Brest Litovsk v svrhu kontrole in infor-macije. Generalni sekretariat smatra za potrebno opozarjati, da so zastopniki vseh ljudskih komisarjev neglede na to, da so bili o prihodu delegatov ukrajinske vlade na pogajanja obveščeni, podpisali splošno premirje, bi se ne bili sporazumeli z ukrajinsko ljudsko republiko. Zdej, ko je prišel svet ljudskih komisarjev v smislu

zadnje točke pogojev splošnega premirja mirovna pogajanja z vladami Nemčije, Avstrije, Turčije in Bologarije v Brestu Litovskem, izjavlja generalno tajništvo za ukrajinsko ljudsko republiko: Demokracija ukrajinske države dela na to, da bi se končala vojna na celim svetu in da sklenejo vse velesile, mora biti le demokratičen in mora vsakemu, tudi najmanjšemu narodu v vsaki državi zagotoviti popolno, neomejeno narodno samoodločbo. Ustvariti se morajo primerna jamstva, da se omogoči resnično izražanje volje narodov. Vsaka aneksija je brez sporazuma prebivalstva nedopustna. Ravno tako ni dopustna vojna odškodnina v kakršnikoli obliki. Malim narodom držav, ki so vsled vojne bile okodovane ali opustošene, morajo materielno pomagati po načelih, ki jih izdelaj mirovni kongres. Ukrajinski ljudski republik naj se omogoči, da se bo enako, kakor ostale velesile, lahko udeleževala vseh mirovnih pogajanj in posvetov. Mir temeljem pogajanj more postati za Ukrajino le obvezen, če pogoje miru vlada ukrajinske ljudske republike sprejme in podpiše. Generalno tajništvo dela na to, da se kolikor mogoče hitro doseže splošen mir in upa, da končnoveljavno reši zadevo miru mednarodni kongres, nanj poziva vlada ukrajinske republike vse države, ki se vojskujejo.

Predsednik dr. pl. Kuhlmann je sprejel izvajanja predsednika ukrajinske delegacije z največjim zanimanjem v vednost in je izjavil, da pozdravljajo zastopniki zveznih držav dole ukrajinske zastopnike. Priznava si svoje stališče glede podrobnosti o izjavi ukrajinskih delegatov. Dr. pl. Kuhlmann je stavil nato na predsednika ruskega odposlanstva vprašanje, ali on in njegovo odposlanstvo še nadalje zastopati tu diplomatske zadeve celokupne Rusije.

Trockij je odgovoril, da izjavlja ruska delegacija v smislu poslancev generalnega tajništva ukrajinske ljudske republike, da ne stavi v popolnem soglasju z načelnim priznanjem samoodločevanja narodov ukrajinski delegaciji do popolne odcepitve nikake ovire za udeležbo pri mirovnih pogajanjih.

Z ozirom na to izjavo se je vršila daljša debata, ki je obstojala v vprašanju, ali tvori ukrajinska delegacija pododdelek ruskega odposlanstva ali pa naj se smatra v diplomatičnem oziru kot zastopstvo samostojne države. Trockij je izjavil, da smatra to vprašanje za rešeno, ker nastopa ukrajinsko odposlanstvo tukaj samostojno in ker njegovo odposlanstvo ukrajinsko delegacijo priznava in ni od nobene strani stavljen drug predlog. Predsednik ukrajinskega odposlanstva se je zahvalil Trockiju za to izjavo, ki ugotavlja, da sta ukrajinska in ruska delegacija dve ločeni, samostojni delegaciji iste stranke.

Pripetljaj v Brestu Litovskem končan.

Korespondenčni urad je poročal dne 10. t. m. iz Bresta Litovskega: Na seji danes dopoldne je ruska delegacija izjavila, da hoče v Brestu Litovskem nadaljevati mirovna pogajanja. Predsednik ruske delegacije je dalje pribil, da je poročilo, ki ga je razširil brzajavni korespondenčni urad o seji 28. decembra, opisalo dejanski položaj. Z ruske strani se je reklo, da poročilo ruske brzajavne agenture o tej seji ni bilo točno.

Pogajanja bodo nadaljevali v spomlad.

Iz Petrograda: Boljševiki sodijo, da se bodo o miru pogajali do marca ali celo do aprila.

Pred razorožbo v Rusiji. Havas iz Petrograda: Zbral se je armadni odsek, da prouči vprašanje, kako naj se ruska armada razoroži. Odsek je v prvi vrsti izjavil, da načelno pritrjuje miru brez osvojitvev in odškodnin.

Veleposlaniške palače osrednjih velesil v Petrogradu popravljajo; na ukaz ruske vlade so morali delo pospešiti.

Komisija nemških industrijcev bo odpotovala v Brest Litovsk, da sodeluje, ko bodo reševali gospodarska vprašanja.

Perzi v Brestu Litovskem. Reuter: V Brest Litovsk so odpotovali trije člani perzijske vlade.

Rodzianko proti miru. Bivši predsednik gosudarstvene dume je izjavil nekemu časnikarju, da se boljševikom njih delo ne bo posrečilo. Rusija mora proti mirovnim pogojem protestirati. Nemčija ne sme zmagati. Zahodne velesile bodo premagale Nemčijo in revidirale mirovne pogodbe.

Posvet Hindenburga s kanclerjem. Hindenburg bo prišel te dni v Berlin, da se s kanclerjem osebno dogovori o strateških vprašanjih.

Saški kralj o bodočem miru. Kralj Friderik Avgust je odgovoril na protest nekega shoda proti odpovedovalnemu miru, da zahteva večina nemškega naroda tak mir, ki bo zavaroval Nemčijo. Cesar Viljem bo pritril le takemu miru, ki zagotovi miren napredek Nemčije proti vsem nadaljnjim napadom.

Sporazum se doseže že do 18. januarja? »Pravda«, glasilo Trockega, je pisala, da se zopet upa, da ugodno zaključijo mirovna pogajanja. Trockij je popolnoma

pooblaščen, da sklene mir z osrednjimi velesilami. Dne 18. januarja, ko se zbere konstituenta, se bo že najbrž poročalo o dogovorih glede na mir in se bodo takrat vlade najbrž že pogodile.

Francoski se pogajajo z Ukrajinci. 10. jan. Francoski general v glavnem stanu v Jašu je pooblaščen, da se pogaja z Ukrajinci.

Povratak vojnih ujetnikov iz Rusije. V Petrograd in v Moskvo je prišlo z dežele veliko vojnih ujetnikov, ki čakajo, kdaj jih pošljejo domov. Svet ljudskih komisarjev je brzojavil sovjetu, naj ta pokret konča in vojnimi ujetnikom naznani, da se morejo vojni ujetniki vrniti domov šele po končanih pogajanjih.

Ententa in mirovna pogajanja.

Curih, 9. jan. »Daily News« in »Daily Telegraph« z dne 5. jan. pišeta o nasprotjih med zavezniki zaradi mirovne konference v Brestu Litovskem, ki so onemogočile skupno izjavo nasproti ruskim mirovnim predlogom.

Haag, 9. jan. »Morningpost« poroča iz Washingtona: Prebivalstvo Združenih držav sedaj jasno uvidi, da so zaveznike vlade edine v tem, da se more doseči mir le z orožjem, izvemši če bi nastala nenadna izprememba v Nemčiji. Zato je Lloyd George vnovič poslal Ameriki poziv zaradi vojaškega oboroževanja. — Newyorški donosnik lista »Daily Telegraph« poroča: Kljub paroplovnemu vprašanju so s skupnim delovanjem angleških, francoskih in ameriških čet izdelali načrt, da se bo letos prepeljali v Evropo dvakrat toliko čet, kot so prvotno nameravali. — »Matin« se norčuje iz zastopnikov boljševikov v inozemstvu. Prinoveduje, da je za poslanika v Londonu izbran Litvinov, ki se pravzaprav piše Morduch Aibulah, pri angleški vladi že več mesecev zapisan kot sumljiv Kot kurirja k Litvinovu je Trockij poslal nekega Holzmann, ki je bil krojač v londonskem židovskem delu.

»Osservatore Romano« o Lloyd Georgejevem govoru.

Rim, 7. jan. Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« piše o Lloyd Georgejevem govoru: Še nikoli doslej nismo slišali uradne in svečane izjave o tem, kaj hočeta Anglija in ententa, da bi podpisali mir. Anglija je vojne cilje entente v nekaterih točkah omilila, tako da so za nasprotnika sprejemljivi. Program angleškega premierja se je tako približal predlogom grofa Czernina, da se skoraj zdi, da je došel trenutek, ko se morejo točke, v katerih so si menja se nasprotna, precizirati in izpopolniti. Sedaj je vrsta na Nemčiji in Avstro-Ogrski, da govorita in povesta svoje mnenje. Upajmo, da to storita, bodisi javno ali, kar bi bilo še boljše, v tajnih pogovorih z zastopniki entente. Če bo v teh pogovorih na obeh straneh najti primerno popustljivost, more postati morda žarek, ki je izšel iz Londona in Bresta Litovskega, jutranja zarja miru.

Wilsonova poslanica.

Amsterdam, 10. jan. »Allgemeen Handelsblad« je pisal o Wilsonovi poslanici kongresu: Hvaležni moramo biti Wilsonu, ker je objavil po Lloyd Georgejevem govoru program o vojnih smotrih. O Alzaciji Loreni sta se tako Lloyd George kakor Wilson temno izrazila. Glede na točko 9. izvaja list, da bi nastalo na avstrijski zemlji veliko jezikovnih otokov. — »Maasbode« je pisal, da v praktičnem oziru poslanica ne bo nič več dosegla, kakor govor Lloyd Georgeja.

Berlin, 10. jan. (K. u.) »Nordd. Allg. Ztg.« Wilsonove točke ne obsegajo programa svetovnega miru, marveč izražajo mogočeno voljo proti miru. Skliceval se je na samoodločbo narodov in si prilastil pravico, da se je vmešaval v notranje razmere Avstrije; proglasil je nasilstvo proti narodom in se ni oziral na zgodovinska narodna dejstva. Ravno tako brezskrbno sodi o delitvi Turčije in je nastopil kot mož, ki dela na to, da izigrava tiste narode enega proti drugemu, ki spadajo skupaj in vedo, da spadajo skupaj.

Izpremembe na angleških poslaništvih.

Lugano, 9. jan. (K. u.) Kakor piše »Secolo«, se poslanik Buchanan ne bo več vrnil v Petrograd. Namera, da bi poslali Hendersona kot poslanika v Petrograd, zadeva na težkoče, ker je Henderson v sedanjem kritičnem trenutku v delavski stranki kot njen voditelj neobhodno potreben. Kot naslednik pariškega poslanika Lorda Bertie se imenuje bivši minister Lord Creve.

Ljubljanske novice.

Ij Člani ljubljanske Marijne družbe gospodov v Alojzevišču se vabijo na važen posvet, ki se vrši v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 7. uri zvečer v posvetovalnici katoliškega tiskovnega društva.

Ij Zavrtnjena pritožba. Neka tukajšnja stranka se je pritožila na deželni odbor proti odloku mestnega magistrata zaradi predpisa plačila pasje takse, češ, da ima

svojega lovskega psa večinoma na svojem posestvu na deželi, le semtertja ga vzame s seboj v Ljubljano, kadar ga potrebuje za lov. Kranjski deželni odbor je pritožbi ugodil ter odlok mestnega magistrata razveljavil. Ker je pa zadeva splošnega in načelnega pomena, se je občinski svet mesta Ljubljane proti sklepu deželnega odbora pritožil na upravno sodišče, katero je pritožbi mestnega magistrata v polnem obsegu ugodilo in naglašalo, da imajo vse mestne in kmečke občine na Kranjskem pravico vpeljati pasje davek ter da so izvzeti od tega davka le psi-čuvaji. Zakon določno pravi, da ima lastnik psa davek plačati v občini, v kateri stanuje.

Ij Kader II. gorskega polka (prej 27. domobranski pešpolk) pride, kakor je sedaj definitivno določeno, v Ljubljano že začetkom prihodnjega meseca.

Ij Privatni uradniki in uradnice! Dospela je zopet manjša pošiljatev čevljev. Kdor je čevlje naročil, naj jih pride iskat v Zvezo slovenskih zadrug.

Ij Obrtno gibanje meseca decembra 1917 v Ljubljani. Meseca decembra p. l. je dobilo pri mestnem magistratu 11 strank svoje obrtne liste, 5 strank je obrti pa odglasilo. Priglasili so: Anton Koritnik, Frančiškanska ulica 3, kopališče. Ana Šraj, Sv. Jakoba nabrežje 31, starinarstvo obrt. Jakob Gril, Karlovska cesta 30, pekovski obrt. Ana Kramar, Radeckega cesta 1, žensko krojaštvo. Frančiška Volta, Dunajska cesta 29, trgovina z mešanim blagom na debelo. Ivana Stare, Škofja ulica 3, prodaja sadja, zelenjave, slaščic, drobnega in galanterijskega blaga. Ivan Premelč, Slomškova ulica 4, trgovina s svilenim in modnim blagom ter trgovska agentura in komisijska trgovina. Fran Breskvar, Rimska cesta, trgovska agentura. Frančiška Ciglič, Spodnja šiška 11, prodaja sadja in Beno Seliger, Sv. Petra cesta 17, trgovska agentura. Odglasili so: Frančiška Vehovec, Resljeva cesta 7, mala trgovina z mešanim blagom. Fran Hopf, Šelenburgova ulica 6, trgovina z glasbilo. Josipina Schumi, Gradišče 9, mala trgovina z žganimi opojnimi pijačami, izdelovanje kanditov itd. ter Ivana Gerstner, Frančiškanska ulica 3, kopališče.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ladislav Pečanka, sin nadravnatelja Ljubljanske kreditne banke, 3 leta. — Fran Barlič, posestnik, 54 let. — Katarina Mihalič, soproga umirovljenega magistratnega komisarja, 72 let. — Neža Filipič, tovarniška delavka v pok., 68 let. — Marija Sever, žena sedlarja, 41 let. — Marija Vičič, posestnikova žena, 37 let. — Marija Doln, gostja, 68 let. — Julijana Vrus, strežnica, 52 let. — Suzana Zima, hiralka, 87 let. — Uršula Kušar, delavka, 78 let.

Ij Družina, katere deček je v ponedeljek dne 7. jan. opoldne odpeljal izpred skladišča južnega kolodvora sanke, naj jih nemudoma vrne, da se izogne sitnostim pred sodnijo. Deček je znan. Sanke naj se oddajo na Hranilniški cesti št. 11. J. L.

Ij Tatvina. Včeraj, 9. t. m. se je v Marmontovi ulici št. 18 v kratkem že tretjič oglašil tat v vojaški obleki, izpil pol litra mleka in odnesel 12 koscev mila v vrednosti 22 K. Tat je vojaško oblečen, brez orožja, srednje velik, močan, širokega obraza, rujavih brk in srednje starosti. Kdor bi opazil, da tak človek prodaja posušeno milo, naj ga naznani prvemu stražniku. Treba je pa pripomniti, da take tatvine dovolj jasno osvetljujejo sedanjo bedo. Kdaj so prej hodili tatje mleko pit?

Ij Sladkor za doječe in noseče matere ter za otroke do 5 leta (četrt kg za osebo) se bode dobil v trgovini g. Perdana po vrstnem redu, ki se šele objavi. Vsled razpisa vlade se sme oddati ta sladkor radi evidence le v eni trgovini.

Ij Prodaja pšeničnega zdroba za otroke do 3. leta. Pšenični zdrob za otroke do tretjega leta se bo oddajal v vojni prodajalni Gosposka ulica na rdeče izkaznice za otroke do 3. leta, katere imajo stranke že v rokah. Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami: št. 1 do 300 dne 14. jan., št. 300 do 600 dne 15. jan., št. 600 do 900 dne 16. jan.,

št. 900 do 1200 17. jan., št. 1200 do 1500 dne 18. jan., št. 1500 do 1800 dne 19. jan. št. 1800 do konca dne 21. jan. Za vsakega otroka, ki je izkazan na izkaznici, se dobi 1 kg pšeničnega zdroba, kilogram po 1 kg.

Ij Goveje meso na rdeče izkaznice brez A. Stranke z rdečimi izkaznicami brez A prejmejo goveje meso v soboto dne 12. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določene je tale red: od pol 2. do 2. ure štev. 1 do 200, od 2. do pol 3. ure štev. 201 do 400, od pol 3. do 3. ure štev. 401 do 600, od 3. do pol 4. ure štev. 601 do 800, od pol 4. do 4. ure štev. 801 do konca. Ena oseba dobi četrtil kilograma, dve osebi pol kilograma, tri in štiri osebe tričetrt kilograma, 5 in 6 oseb 1 kilogram, 7 in 8 oseb 1 in četrtil kilograma, več kot osem oseb 1 in pol kilograma. Kilogram stane 2 kroni.

Ij Sladkor na izkaznice št. 107, 13 in 139 se dobiva v naslednjih trgovinah: Na izkaznice št. 107 v trgovini Štefan Mencingerja, Udmat; na izkaznice št. 13 v trgovini Stacul, Šelenburgova ulica; na izkaznice št. 139 v trgovini Juliusa Meinla, Šelenburgova ulica.

Primorske novice.

p Smrt begunke. Dne 5. t. m. je bila v Brežicah pokopana Alojzija Duic 24 let stara, ki ji ni bilo usojeno več svojega življenja, ljubljeno Gorico videti. Zapuščena malega otročka in žalujočega moža. Bodo ji zemljica lahka v tujini.

p Županstvo Prvačina naproša vojaške gospodarje roj. l. 1867.—1880., da mu čim prej naznanijo svoje naslove, kje se nahajajo v vojni službi, kdaj so bili na prebranju; kateremu polku, bataljonu in stoletju so pridržani, ali so sposobni za frontno službo. Kakor hitro dobi županstvo podatke, vloži prošnjo za daljše dopust zaradi obdelovanja in poprav pri povrni vi delavnih moči domov.

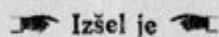
p Delegati v Gorici. Te dni so si avstrijski delegati ogledali Gorico in nje okolice. Vodil jih je podmaršal Kuchinka.

Darujle za dr. Krekov spomenik

Določbe o dohodninskem davku p. l. 1896, drž. zak. št. 220, in po osebno davni noveli z dne 23. januarja 1914, drž. zak. št. 13. Sestavil Valentin Žun. Cena 1.90 vin. s poštnino vred. Za sestavo napovedi o dohodnini, katero je treba mesec januarja vložiti, je ta knjiga neobhodno potrebna. Lahko umljava in s praktičnimi vzorci opremljena knjiga bo vsem izborni službi, olajšala bo delo in prihranila marsikaj na davčnih izdatkih. Malokomu namreč znane določbe glede dovoljenj odbitkov, katere mora v napovedi uveljaviti, da se mu dovolijo olajšave in zniž davčni postavke. Dobi se v Katoliški Bookarni v Ljubljani.

Več lisičjih kož

ima naprodaj FR. DOLGAN, Košana p. St. Petru na Krasu.

Izšel je krasno opremljen slovenski vojaški koledar naslovom

Slovenski vojak

ki se dobiva po vseh knjigarnah v Ljubljani, raznih trgovinah na deželi in pri založnikih JANKU NEP. JEGLIČU, šolskemu vodji Ljubljani. — Cena vezanemu izvodu 1.50. Kodr vzame 25 izvodov pri založniku, 1.30 K, za trgovce poseben popust. Naročajo najceneje po nakaznici, sicer se pošilja (s vezan) proti povzetju, ki stane 50 vin. za voja. Na vojno pošto se ne sprejema povzetki zato naj se denar pošilja naprej.

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob priliki smrti naše preljubljene mamice oziroma soproge

Terezije Srebernič

kakorkoli pokazali sočutno sožalje; vsem, ki so se udeležili pogreba predrage pokojnice, in še posebej vsem, ki so za premilo pokojnico molili in zanjo Bogu darovali dobra dela, izreka podpisani imenom očeta in vseh članov družine svojo preiskreno zahvalo. — Iskren »Bog plati« v tem oziru še posebej Njeg. Eksc. prevz. gosp. knez nadškofu goriskemu, ki biva sedaj v Zatičini, milost, g. opatu in vsem p. n. preč. gg. patrom zatiškega samostana, p. n. vlč. gg. profesorjem bogoslovnega učilišča ter gg. bogoslovcem v Zatičini, dalje vsem beguncem in begunkam iz Solkana, ki so od vseh mogočih, celo prav oddaljenih krajev prihiteli k pogrebu svoje predrage sorojakinje, konečno tudi preč. g. župniku L. Schifferju v Zalini in faranom ter dekliski Marijini družbi pravtam, ki so z molitvijo in dobrimi deli v dušni blagor pokojnice tako ljubo podpisnemu izkazali svoje sočustvovanje.

V Zatičini, dne 10. prosinca 1918.

Dr. Jožef Srebernič, profesor bogoslovja.

Knjige »Nve založbe«. Onim, ki so na-
očili vse tri knjige »Nove založbe«, torej
udi dr. Debevčeve »Vzori in boji«, na-
nanja Katoliška Bukvarna, da bo poslala
njige, ko izidejo tudi »Vzori in boji« v eni
ošiljatvi. Treba je skrajno štediti s ča-
om, ovojnim materijalom itd.; pomanjka-

nje na delavnih močeh, ovojnem papirju,
motvozom itd. je zelo veliko in nikakor
ne kaže deliti naročilo v dve pošiljatvi.
Reklamacije naj torej izostanejo, ker se si-
cer lahko primeri, da dobi kdo dve poši-
ljatvi, za kar ne prevzamemo pri teh raz-
merah nobene odgovornosti.

Nikakih strganih nogavic več!

Dobili boste iz:

- 6 parov raztrganih nogavic 4 pare nogavic;
- 6 parov raztrganih moških nogavic 3 pare moških nogavic,

prirejenih po našem zakonito varovanem načinu kot nove, da se lahko nosijo tudi
v nizkih čevljih.

Cena K 1,60 za par.

Sprejmo se samo oprane nogavice.

Velika popravljavnica nogavic

MAKS STERN, PRAGA II., Kornova ulica šte. 14. — Telefon 1342.

SPREJEMALNICE V LJUBLJANI

se oddajo izurjenim zastopnikom, ki razpolagajo z nekaj kapitala.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po
14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti
izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških
krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni
blek in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Lonček po 6, 10 in 15 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštnim povzajem
ali denar naprej iz tvornice, kamor je naslavljati vsa naročila.

Ana Csillag, Dunaj, I, Kohlmarkt 11.

Zopetna otvoritev gostilne.

Obče priljubljena gostilna

„Pri Majarončku“

STARA POT ŠTEV. 1, nasproti Leonišču

se v nedeljo, dne 13. januarja zopet odpre. — Na razpolago so izborna, pristna vina,

Za mnogobrojen obisk se priporoča

MARIJA JELENIČ.

EMISIJA

2500 novih delnic „Prve hrvatske štedionice“ v Zagrebu.

Prospekt.

Izredni občni zbor delničarjev »Prve hrvatske štedionice« v Za-
grebu, ki se je vršil dne 3. januarja t. l., je sklenil povišanje delniške
glavnice zavoda za nadaljnjih K 5.000.000— z izdajo

2500 kosov novih delnic po K 2000— nominale, koje s tem stav-
ljamo na subskripcijo po sledećih pogojih:

1. Delničarjem pripada na nove delnice izključna pravica opcije,
in sicer:

na vsaki dve stari delnici po ena nova

ravnotako na dve četrtini starih delnic jedna nova četrtina ter na dve
desetini starih delnic jedna nova desetina po tečaju

K 6000— za vsako delnico,

K 1500— za vsako četrtino delnice,

K 600— za vsako desetino delnice,

prišteví 5% obresti od emisijskega zneska od 1. januarja 1918 do
dneva vplačila.

2. Pravica opcije in zadržna vplačila se zamorejo izvršiti počenši
z 10. januarjem 1918 ter najkasneje do 10. februarja t. l. ob uradnih
urah osebno ali po pošti pri blagajnah centrale in njenih menjalnic v
Zagrebu ter podružnic v Bjelovaru, Brodu na Savi, Crikvenici, Delnicah,
Djakovem, Karlovcu, Kraljevici, Novem Osjeku, Požegi, Reki, Senju,
Sisku, Sv. Ivanu Zelina, Varaždinu, Vel. Gorici, Vinkovcih, Virovitici,
Vukovaru, Zemunu in ekspozitu v Osjeku, donji grad ter Vinici.

Poleg tega se more opsijska pravica izvrševati ter vplačevati pri
Jadranski banki v Trstu in njenih podružnicah na Dunaju, v Ljub-
ljani, Zadru, Splitu, Šibeniku, Dubrovniku, Metkoviću, Kotorju in Opatiji,
dalje pri

Hrvatski centralni banki za Bosno in Hercegovino, Sarajevo, in pri
njenih podružnicah v Mostaru in Tuzli.

3. V svrhu izvršitve opsijske pravice je prinesiti stare delnice brez
kuponskih pol na blagajno zavoda ali vplačilnega mesta ter podpisati
prijavo. Pri tej priliki se mora položiti prvi obrok zajedno z 5% obrestmi
od tega iznosa od 1. januarja 1918 do dneva, ko se opcija izvrši. Stare
delnice, na katere je bila pravica opcije izvršena, se bodo opremile s
štampljo »Pravica opcije na emisijo 1918 izvršena« ter takoj vrnile stranki.

Subskribenti zamorejo ob priliki izvršitve opsijske pravice vplačati
celi iznos optiranih delnic naenkrat z 5% obrestmi od 1. januarja 1918
do dneva vplačila.

Zagreb, dne 4. januarja 1918.

4. Pri vplačilu prvega obroka izroči subskribentu blagajna zavoda,
oziroma preje navedenih subskripcijskih mest potrdilo, koje se mora pri
vplačilu drugega obroka prinesiti seboj.

5. Protivrednost podpisanih delnic je poravnati, ako se ne vplača
celi iznos naenkrat, v dveh obrokih:

a) prvi obrok ob priliki izvršitve opsijske pravice, torej najkasneje do
10. februarja, in sicer:

za vsako celo delnico . . . K 3000—,

za vsako četrtino delnice . . . K 750—,

za vsako desetino delnice . . . K 300—

z 5% obrestmi na to vsoto od 1. januarja 1918 do dneva vplačila;

b) drugi obrok najkasneje do 30. aprila tekoćega leta, in sicer:

za vsako celo delnico . . . K 3000—,

za vsako četrtino delnice . . . K 750—,

za vsako desetino delnice . . . K 300—

z 5% obrestmi na to vsoto od 1. januarja 1918 do dneva vplačila.

Ako subskribent ob doloćenem terminu ne plaća drugega obroka,
ga zavod s priporoćenim pismom pozove na plaćilo; ako ne poravna nato
najkasneje tekotn 30 dni od datuma gornjega pisma dolžni obrok z
obrestmi vred, zapadejo njegova vplačila v korist rezervnega zaklada,
glede dodeljenih mu delnic pa si pridržuje ravnateljstvo »Prve hrvatske
štedionice« pravico, jih poljubno prodati. V tem slučaju izgubi potrdilo
o vplačilu svojo veljavo.

7. Nove delnice participirajo na čistom dobićku poslovnega
leta 1918.

8. Cele nove delnice se bodo v smislu pravil glasile na ime,
četrtine in desetine pa na prinosca ter bodo opremljene s kuponskim
polami, kojih prvi kupon bude za leto 1918.

9. Nove delnice se bodo izdajale proti izroćitvi originalnega po-
trdila o vplačilu v času, ki bude naknadno objavljen. Subskribenti, ki so
vplaćali iznos pri prej navedenih subskripcijskih mestih, morajo istim
potom vroćiti potrdila v svrhu izroćitve delnic.

10. »Prva hrvatska štedionica«, njene podružnice in vsa subskri-
pcijska mesta bodo sprejemali prijave in zamenjavali potrdila proti del-
nicam brez vsakih stroćkov za stranke.

11. Nove delnice, na katere delničarji ne bodo izvršili opsijske
pravice, bude ravnateljstvo prodalo, vendar ne pod navedenim emisijskim
kurzom s pripadajoćimi 5% obrestmi.

Ravnateljstvo »Prve hrvatske štedionice«.

V sredo zvečer se je izgubil
briljanten uhan
 Najditelj naj ga izroči proti nagradi 100 K
 v Sodni ulici št. 11, I. nadstropje.

Proda se
7 težkih sani
 Poizve se pri IVANU KURALT, valjični
 mlin v DOMZALAH. 107

Dobro ohranjena moška
zimsko suknja
 dalje hlače za dečka in 2 para gorskih
 čevljev se ceno proda ali pa zamenja za
 mast ali moko na Sv. Petra nasipu št. 15/I.

Kdor namerava prodati še kaj
kostanjevega lesa
 3263 naj ga takoj ponudi tvrdki
 J. POGAČNIK
 LJUBLJANA, Marije Terezije cesta 13.

 **Ženitna
ponudba.**
 Invalid, neoporečne preteklosti (s traj-
 no neopazljivo hibo) iz premožne in ugled-
 ne rodbine, želi poročiti gospico posest-
 nico večje kmetije oziroma obrti, gostilne,
 trgovine ali mline. Prednost imajo: dobro-
 srčne, skrbne gospodinje. Vdove brez
 otrok niso izključene. — Ponudbe s sliko
 pod »Slovenka 64« na upravo Slovenca.
 Tajnost najstrožje zjamčena. Samo resne
 ponudbe s pravim podpisom se upoštevajo.

Iščem osebo ali rodbino,
 ki bi prevzela v popolno oskrbo

 posestvo
 (okrog 15 oralov)
 na KOLICEVEM pri DOMZALAH.
 Ugodni pogoji se poizvedo pri g. I. Šarcu v
 Radomljah. 99

Zanesljiva
delavka in deček
 se sprejme takoj pri
 IVAN N. ADAMIČ, Sv. Petra cesta št. 31.

Za svojo trgovino in tobačno zalogo v ne-
 kem letovišču na Kranjskem iščem pod
 ugodnimi pogoji v književodstvu zmožnega
penzionista
 Naslov se izve pri upravi »Slovenca«
 pod šte. 95.

Hiša
 se takoj proda v Ljubljani pod zelo ugod-
 nimi pogoji.
 Naslov pove uprava »Slovenca« pod
 šte. 96.

 Lep lokal
 na prometnem kraju, za pisarno ali trgovino
 se odda takoj.
 Naslov se poizve pri upravi »Slovenca« pod
 šte. 79.

Kupimo
pisalni stroj
 in REGISTRIRNO BLAGAJNO.
 SEVER & URBANČIČ, LJUBLJANA,
 Wolfova ulica šte. 12.

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne, neogodne in jamstvene zavarovalnice
 v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in smrti, združeno tudi z vojnim
 riziko, otroških dot., rentna in ljudska, neogodna in jamstvena
 zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Prospekti zastoj in poštne prosto.
 Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji. 1831

I. Wanek

krznar 2961

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19

kupuje vseh vrst

kože divjačine,

lisic, kun itd. po naj-
 višjih dnevnih cenah.

Več vil in zemljišč

na prodaj v Lovrani
 (Istrska obal)

Pojasnila pri Louranski banki v Loranu.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica
 proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
 Ljubljana ::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne
 izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe; 2. vse pre-
 mično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako;
 3. vse poljske pridelke, žita in krme; 4. zvonove proti prelomu;
 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge
 kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor
 tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od
 katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1915. 783.306
 kron 29 vin., so poskočile koncem leta 1916. na 906.828 kron
 91 vin. Tedaj čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod,
 tembolje bo rasteł zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverje-
 ništvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh tarah na-
 stavljeni poverjeriki.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo. 1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

VZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti
 poroštvu, zastavi življenjskih polic,
 posestev, vrednostnih papirjev ali
 zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7½, 15 ali 22½ letih v od-
 sekah ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,
 Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne
 vloge in jih obrestuje po 4½%.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915
 519.848,40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915
 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvena
 glavnice za 6.089.850 kron.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo,
 sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4½%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike,
 tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 25 vinarjev na leto.

Vloge v »Ljudski posojilnici«
 so popolnoma varno nalo-
 žene, ker posojilnica daje
 denar za varna posestva na
 deželi in v mestih.

Rezervni zakladi znašajo
 okroglo en milijon kron.
 Stanje hranilnih vlog je bilo
 koncem leta 1916 okroglo
 26 milijonov kron.

»Ljudska posojilnica« sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema
 tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osredni
 kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najbolje.